

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

зації студентського проекту за допомогою особливої структури, продуманої зміни етапів діяльності, спеціальних інструментів допомагає здобути креативну впевненість у своїх силах. Якщо повірити в те, що завдання здійсненне, перспективне і може бути реалізованим, то можна досягти високих результатів і в умовах дистанційного навчання.

Таким чином, дистанційна система дозволяє ефективно використати комплекс різноманітних способів індивідуалізації навчання, а застосування методики дизайн-мислення в дистанційному освітньому процесі допомагає якісно навчати майбутніх фахівців, здатних адаптуватися до складностей сучасного ринку праці, здатних думати, керувати та вести динамічні та інноваційні проекти.

УДК 378:004.9

АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ПРИ ЗМІШАНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ У ЗВО

А.В. Селіванова,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Дистанційне навчання – це форма реалізації та організації навчально-виховного процесу, за якою суб'єкт і об'єкт навчання здійснюють навчальну взаємодію переважно на відстані [1].

Під час пандемії Covid-19 питання використання дистанційної форми навчання набуло особливої актуальності. Більшість ЗВО перейшли на змішану форму навчання, що передбачає комбінацію звичайної та дистанційної форми. Таким чином, однією із головних задач ЗВО стала підтримка високої якості отримання знань здобувачами під час використання різних форм дистанційного навчання. Якість вищої освіти передбачає відповідність результатів навчання та умов провадження освітньої діяльності стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам, вимогам законодавства, а також потребам зацікавлених сторін і суспільства [2].

Використання змішаної форми навчання передбачає інтеграцію засобів дистанційної освіти у звичайні форми занять. До звичайних форм занять можна віднести лекції, лабораторні та практичні заняття, семінари, консультації (поточні, з курсового/дипломного проектування, екзаменаційні) та різні форми контролю (модулі, заліки, екзамени).

До засобів дистанційної форми навчання можна віднести наступні інструменти дистанційного спілкування:

1. *Електронна пошта* – стандартний сервіс, що може забезпечити передачу повідомлень, як у формі звичайних текстів, які в інших формах.
2. *Форум* – середовище спілкування присвячене деякій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Підтримується обмін файлами певного розміру.

3. *Чат* – засіб спілкування користувачів мережі в режимі реального часу. Може бути текстовий, голосовий, аудіовідеочат. Найбільш поширеним є текстовий чат.
4. *Відеоконференція* – це конференція реального часу в on-line режимі. Є одним з сучасних засобів зв'язку, що дозволяє проводити заняття коли учні і викладач знаходяться на відстані. Підтримує обговорення й прийняття рішень, дискусії, захист проектів у режимі реального часу. Викладач і учні можуть бачити один одного, викладач має можливість супроводжувати лекцію наочним матеріалом.
5. *Блог*. Це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей.
6. *Середовище Classroom* дозволяє організувати онлайн навчання, використовуючи відео, текстову та графічну інформацію. Викладач має можливість контролювати, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання.
7. *Соціальні мережі та месенджери* дозволяють створювати закриті групи, чати, обговорення тем, завдань, проблем, інформації [1].

На думку автора найкращою формою проведення лекцій є саме відеоконференції, що дозволяють спілкування викладача із здобувачами освіти у реальному часі майже як під час лекцій в аудиторії. Перевагою такого підходу є можливість демонструвати презентаційний матеріал, запускати відеороліки за темою лекції, демонструвати приклади роботи із програмними засобами безпосередньо під час лекцій. У якості недоліків можна вважати складність оцінити ступінь зацікавленості здобувачів освіти через неможливість бачити та відчувати аудиторію. Навіть ввімкнені камери під час відеоконференцій не дають достатній рівень інформування.

Для виявлення думки здобувачів стосовно використання різних інструментів дистанційної освіти було проведено опитування серед здобувачів освіти 3 курсу бакалаврату та 1 курсу магістратури. Всього у опитуванні взяли участь 59 осіб.

Аналіз опитування показав, що більшість опитуваних (більш 80%) обирають дистанційні лекції (рис. 1). Переважна більшість здобувачів освіти (більш 90 %) підтримує запуск під час лекцій відеоматеріалів за темою лекції (рис. 2).

Ще одним важливим аспектом проведення лекції є визначення частки матеріалу яку варто задиктовувати за умови наявності у здобувача освіти доступу до платформи дистанційної освіти ЗВО, яка містить всі необхідні методичні матеріали. Аналіз опитування показав, що стосовно цього питання думки розділились. На 3 курсі більшість (66%) виступають за те щоб частина матеріалу була задиктована, а на 1 курсі магістратури більшість (61%) вважає, що краще коли весь матеріал розповідають (рис. 3).

Який вид лекцій вам більш подобається?

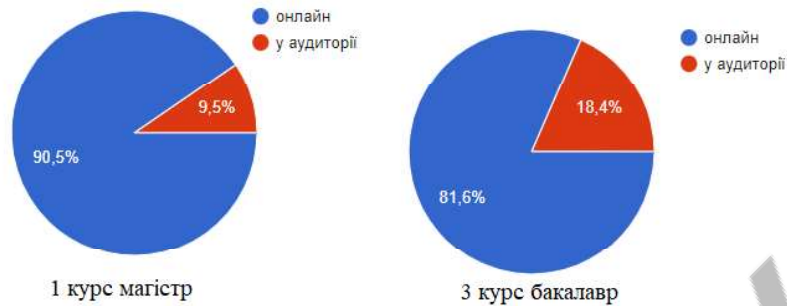

Рисунок 1 – Вподобання здобувачів освіти стосовно форми проведення лекцій

Чи подобається вам коли на лекціях запускають відеофайли, фільми або ролики по темі лекції?

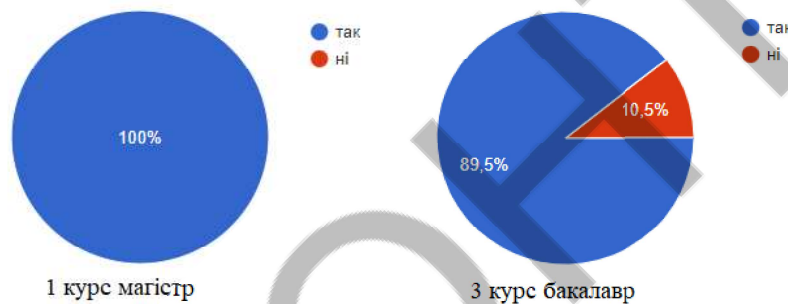

Рисунок 2 – Вподобання здобувачів освіти стосовно запуску відеоматеріалів під час лекцій

На лекціях вам більш подобається коли

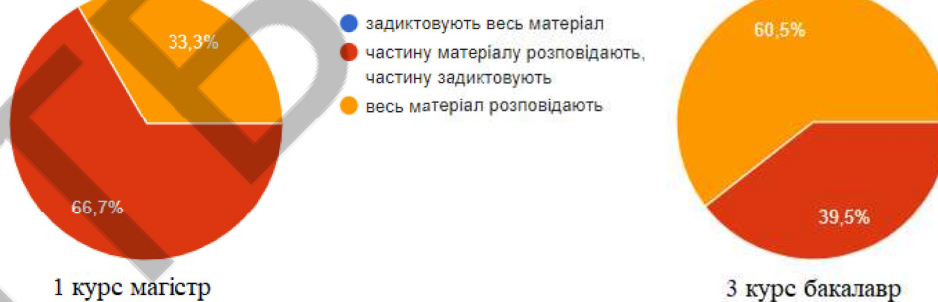

Рисунок 3 – Вподобання здобувачів освіти стосовно задиктовування матеріалу лекцій

Результати проведеного аналізу враховано при викладанні навчальних дисциплін кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки ОНАХТ з метою підвищення якості засвоєння навчального матеріалу. У подальшому планується продовжити дослідження шляхом розширення діапазону питань та обробки результатів методами інтелектуального аналізу даних.

Література

2. Методичні рекомендації щодо організації проведення навчальних занять за допомогою дистанційних технологій для учнів початкової школи закладів загальної середньої освіти в умовах карантину [Електронний ресурс] // відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету михайлівської сільської ради. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <http://myhaylivka.osv.org.ua/news/15-40-50-24-03-2020/>.
3. Положення про організацію освітнього процесу [Електронний ресурс] // ОНАХТ. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.onaft.edu.ua/download/pubinfo/provision-educat-process-1.pdf>.

УДК 372.016.51

ПРОЦЕС РОЗРОБКИ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ (ДК)

Н.В. Волгушева, І.Л. Бошкова, Е.І. Альтман,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Постановка проблеми.

Багатогранність і складна архітектура дистанційного освітнього процесу вимагають якісної роботи всіх його механізмів, в якій задіяні та взаємопов'язані інформаційні та комунікаційні технології, а також людські ресурси, що у свою чергу обумовлює розробку системи внутрішнього контролю, що дозволяє різнобічно досліджувати всю сукупність процесів, навчання. Підхід до проведення внутрішнього контролю дистанційного освітнього процесу має відрізнитися від підходу, що застосовується у традиційній формі навчання, і насамперед це пов'язано з використанням інформаційних та комунікаційних технологій, як у процесі навчання, так і при оформленні різної документації. Зазначене визначає актуальність подальшого розвитку організації внутрішнього контролю дистанційного освітнього процесу, а також зумовлює методичну та практичну значущість дослідження.

Основна мета дослідження.

Розробка спеціалізованого регламенту та методики проведення внутрішнього контролю дистанційного освітнього процесу. Основною метою є дослідження подальшого розвитку організації та методики проведення внутрішнього контролю дистанційного освітнього процесу, а також основи забезпечення методичної і практичної складових матеріалів до дистанційних курсів.

Виклад основного матеріалу. Процес розробки дистанційного курсу можна розділити на дві складові: розробка навчально-методичного наповнення та дизайн курсу. На першому етапі проводиться структурування текстів, логічна побудова їх частин, проектування структури понятійного апарату та інструментальної частини курсу – контролю, обговорень тощо. Дуже важливе при цьому планування гіпертекстової структури курсу, тобто системи посилань та переходів між поняттями, змістовною та інструментальною компонентами. Після цього проводиться створення та розміщення матеріалів в

	Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса	
79	НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Г.В. Шлапак, Н.Г. Азарова	187
80	ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І.С. Калмикова	188
81	АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ А.В. Селіванова	189
82	ПРОЦЕС РОЗРОБКИ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ (ДК) Н.В. Волгушева, І.Л. Бошкова, Е.І. Альтман	192
83	ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «УЧБОВА ПРАКТИКА В МАЙСТЕРНЯХ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Л.С. Солдатенко	195
84	УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ КУРСОВОГО ПРОЄКТУВАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Н.Г. Азарова, Г.В. Шлапак	197
85	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Б.І. Струк, О.В. Павлюк, В.В. Гончарук	198
86	ДИСТАНЦІЙНА ПРАКТИКА З ЕЛЕМЕНТАМИ ON-LINE НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАРКЕТОЛОГІВ О.В. Євтушок, Л.А. Бахчиванжи, Р.Р. Значек	201
87	ON-LINE – ТЕСТИ ЯК НАДІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ГЕОГРАФІЇ Т.Ю. Насушна, ВСП «Механіко-технологічний фаховий коледж ОНАХТ», м. Одеса	204
88	МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Л.В. Гордієнко, В.Ю. Толстих, О.М. Котузаки, А.Б. Чабан	207
89	ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ І ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Ю.Г. Неустроев, Г.М. Павленко	210
90	ДО АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, О.М. Берегова	213
91	ПАРАДИГМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА МАЙБУТНЬОГО О.Б. Каламан, Д.В. Мандрикін	214